

"מעשה חיים" עושה ניסוח לחשוף את האזרחים הסמוים, ניסוח שעליו מרכיבת הזרקנות הפמיניסטיות, האזרחים הללו המערערים על הדגוניה של "זעமוד המרכז" וחוו רימם תחתיו (כמו הסמיוטי המערער על הסימבולי בנוסח קריסטו). שודי מוזכר בטקסט והכתבן מן השולמים ולא מן המרכז – משלוי העמה, מהעורות השולמים המנהלות ודרשית (גלי סמי) עם המרכז נסוח החזק התלמודי כיור מכל יש בה דוחא וחוננת גור וחזק תלמודי על כל מה שהוא מיין צג (פלוגזנטדים במונחי של דרייזה, שעקבותיו הגלויים הסמיים נוכחים כאן מעבר לכל עמוד).

יש כאן ניסוח לעדר על מה שנאמר באמצעת מה שנא מרד, באמצעת מה שלא נאמר (או להיפך) במורים, בשתי קות בין השורות של טקסט לא ליאורי במורוז. שדי השולמים המערערים גם מקומו של האזר, הנשי המודחק, המשוסט, זה הקורא תיגר בעצם קיומו על הקורי, הסדי, הדצף, הלוגי, משמע הגברי. זה טקסט הנכתב כמו נגיד כיוון כתיבתו, מעניק הינר חוכת ביטוי קוקום למה שמצו במורים, בשלוי, לאזרדים המוזרים של תינוק. כך מעדר עדר על הנומרטיות. כך מעדר הטקסט הנשי השופע, העולה על גדרותיו, גובלש מן המרכז לשולמים, וממחיש כתיבנה נשית קומסית (בלשונה של חוקרת הספרות הנשים אלן סיקס) בלתי נשלטה. כך מעדר הפואטי השדי שאנו הגו על הנוסח המקבול (הסמיוטי בוגר הסימבול). כך רוחש והלא מודיע ב עמוקה הנפש ומתרפץ אל פנוי השטחה של הטקסט הבכתב הטקסט הזה נע מן המרכז לשולמים, מן השולמים למרוך, אחותה וקיימה ובקריה מוגנות, מבילע את הסר פרו שלא ספר (על אהבה וכמיהה וגעויות) באמצעת מה שמסופר (נפש בחופים רוחקים, ג'גלו מודמן ותירית מודן קנת וכל השאר) כשבሩן הדברים מבקש להיות מסופר (למשל ספרה ממעבה והתהום, הסיפור המבקש להיות מסופר (למשל ספרה הפרידה מן האם הנוסחת).

מכאן שקיירה ב"מעשה חיים" – בדוניקת פירוש – היא בפיזוש מעשה של פירוש, או במלים אחרות דברי ימי הפירוש ונפרש לנגד עני הקורא, פוזש כנפי, מתחות, מתג' בש, מקבל פשד תוך כדי קראיה, בורא עצמו לנגד עינינו בכל פעם מחדש. הקראיה באחור הדמורים חזרת תחת הספר המרכבי – הוא ספר העמוד הדאס. זהה כתיבה שהיא בין לבין, שרודה בשטח ההפקד (כפי שמנגידות את הדברים גילברט וגובר) המטשטש קו גבול ומגדר, מעשה של תחרונות ווימהה בזגולמותו, מניפות של כתיבה (כפי שמצוין בפורש בעמוד הפנימי של הכרך כה) וכתיבה כמו שעשה של בריאה ויצירה חדשה – "מעשה הכתב והכתב, עשיית הכתב, עשייתו בעולם... עשה ולא תעשה, גאות ושפלה, רצוי חיים, ודוחה מרוחפת על פני השפה. חידוש מעשה בראשית, מעשה הברכה. פירוש מעשה חיים". ובהעות שולמים – "חידוש מעשה בראשית – לא ראשית או אחרית, לא מוקדם ומאוחר, אלא מעלה ובלא מטה. ללא מרחק או כניטה". (שם, עמוד השער, 17).

"מעשה חיים" – בדוניקת פירוש – "כתב, העתק, פורש, נפרש בדורה זבגו, פאריס, ירושלים, נירירוק, פאריס, ידר שלים, בכתבפה, על שפת חיים, במטסי, במוניות, בכתב-חולמים, בביית" – כמו כן בעמוד השער, כיוון מסע (כך ברכי הכריכה הפנימית) מתואר. אלא שהמסע העיקרי והמתראור כאן הוא מסעה של הנפש אל נבוכה, מסעה של תחוודה אל ספי וה頓 מודע בעקבות המלים. המלים שנאמרו ואלה שלא נאמרו, רק גרמו, אולי נשכח, אולי הן מרווחת בחלל הדזירה טעם אמריה, כמעט הגוית. מסע שהוא ניסוח לאטור את המלים שהשתקו, מסע במוחב הסמנטי של השפה. שפה שכבר איבדה את יומרה לשוף, לבטא ול意義ג עולם, והיא עצמה ניצבת כגבורה מרכזית במעשה היצירה. זו מסע המתנהל בהנחתה של כתוב מקודית ונועות שאינה חוששת למקבל עליה סיכוןים במחיי ספר שהוא חף מכל היבט מסחרי או תקשורת באשר הוא, וכל כתול הצעעה למלה הכתובה.

ניצה קרן

הצדעה למלה הכתובה

דף מתוך "מעשה חיים" של מובל גובריין

מעשה חיים – בדוניקת פירוש, מאות מובל גובריין
החריטים מאת לוליאן קלאנפיש, הוצאה בדמל, תשי"ב
61 עמודים

A ת הרשימה הזאת אני מבקשת לפתחה בגדלה שמהה (הסקולה לשגנת האחדים באיצטדיון הספודס) – יש ספר ספר של ממש: לנוכח היגי המלול הפטפסי, הוזעקים בזחוב רמזו מעדב לכל זומת (ספרים), מבקשים להזעקה כל חלה טובה בנוף התרבות של אהובי הספר למניהם, הספר הזה הוא מעשה נוציא שיש לבודק עליו בכל פת. זאת דוקא מפני שמדובר בספר תוכני, בדוניקת פירוש הדוחשת מן הקורא שלא את המירב, התובעת הדעתנות מוחלת, מפרקת במעט. בימים שקהל אהובי ספרים (של ממש) הולך ומצטמצם, יש לבך על הוודאו לאוד (המדחדשת) של ספר זה שנדרס לראשונה בתשנ"ח במחודשה מזומצמת, כמוזין בעמודו האחרון.

מדובר בספר חזני ויוצא דופן שאינו מחשש אחד המכנה המשוני השווה לכל נפש, ספר שאינו קורץ לקהל האמונה על חכנית מלך ריקות, ואינו מנסה למכוון בול ולהדרוזית את מנגנו האובך לליק בקדריית ספרות זבל.

מעשה חיים – בדוניקת פירוש – "כתב, העתק, פורש, נפרש בין תמה התשמה לטיון התשמי" – כפי שמצוין במפרש בשערו (עמ"ד 7) משען (כפי שמצוין בשליין) ניתן לו פירוש, פש. הנה כך: "פרש – בהיפיך אותיות, פש, בהיפיך נסוף ספר, ושוב, שדי – שית שדי קודש, פרישת הכנפים של הכרובים... והשכיות הריבוב שהינה פירוש, פרישת התהודהות, הפש, העולם, היפירות מפרש הספינה הפורשת אל הים, פרשות הפרושים בשער זה מתגמות אל מרחק תק על תק פרסה (עמ"ד 55)...".

הפרישה מהאהשה והשיבה אליה בעונגה, "מעשה חיים" הוא בדוניקת פירוש של טקסט הממחיש כתיבה, כתיבה שהיא קידאה, מעשה פירוש בנוסח טקסט תלמיד, או כתיבה חדשה של טקסט תוך כדי קידיאתו בסותה באהת, טקסט המתהווה תוך כדי קידיאתו, או טקסט הבהיר את עצמו עד ביל סוף – עד ביל רי – פורש ופודש ומ�피' רש ונפרש ומפשיר ונשרף, וחוזר חלילה עם כל קראי.